

AMERIKANSKI

SLOVENEC

American in Spirit; Foreign In Language Only
Best advertising medium to reach a quarter million
Slovenians in the United States. Rates on request

Katoliški list za slovenske delavce v Ameriki in glasilo D. S. D.

Organ of the Best Element of Americanized Slov-
enians. It covers News and Contains Matters of
Special Importance to Them Not Found Elsewhere

ŠTEVILKA 72.

JOLIET, ILLINOIS, 2. AVGUSTA 1918.

LETNIK XXVII.

Aliiranci odbili težke nemške udarce.

Obdržali vse pridobljene postojanke, katere je sovražnik poskušal zopet pribovjevit.

AMERIČANI SO STRAH NEMCEV.

Pershingove čete porazile glasovito prusko gardo.

ZAPADNA FRONTA.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on August 2, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Foch zavzel še več vasi.

Pariz, 2r. jul. — Aliirske čete so nadalje pridobivale na ozemlju na skoro vseh točkah soissons-reimskega umola danes. Glavna pridobitev je bila na zapadnem krilu in okrog Fere-en-Tardenois, po nocojsnjem naznaniu vojnega urada. Številne vasi so prišle v roke alijancev.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on August 2, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Američani premagali Pruse.

London, 29. jul. (Po Associated Press.) — Američani so zadeli ob nemški najboljše polke v bitki južno od kraja Sergy snoči, kjer je sovražnik pognal celo četrto divizijo pruskih gardistov v obupen protinapad.

Pozno danes v London dosepte britovjavke kažejo, da so Američani stali kakor kamenita stena, popolnoma zastavili Nemce in jim prizadeli najtežji izgub.

Brzovjavke zelo hvalijo delo Američanov, ali ne navajajo nobenih podrobnosti razen omembe o težkih izgubah, katere so utrpeli Prusi, posebno od Američanov s strojnimi puškami.

Francozi udarili.

Francozi so pridobili sveta na važni fronti med Soissonsom in reko Oured, na nemškem desnem krilu, danes. Danes dopoldne so podjeli nov napad bliži Grand Rozoy in napredovali pol milje. Tamošnje višavje je že v francoskih rokah.

Se dalje severno proti Soissons so Francozi obkollili vas Buzancy in ujeli 200 Nemcov, a pozneje so izgubili ves.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on August 2, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Američani prodri dve milji.

Američko armado na ains-marnski fronti, 30. jul. (zvečer.) (Po Associated Press.) — Skozi navskriženogen tako smrtnonosen, kakor je bil kdaj kateri nemški na kateremkoli odsek izva več mesecev, so američki vojaki iz osrednjezapadnih in vzhodnih držav potisnili svojo linijo zopet ne-

gubali brez koristi.

Dalje proti vzhodu in severovzhodu od Fer-en Tardenois so hrabre američke čete zadele ob slične udarce in jih pretresle.

Pehota počiva.

V smeri Reimsa je bilo malo pehotnega bojevanja v zadnjih stiriindvajsetih urah, in borba je tukaj omenjena na topniško delo.

LAŠKA FRONTA.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on August 2, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Italijani odbili napade.

Rim, 30. jul. — Danes izdano naznilo vojnega urada se glasi:

"Na vsej fronti je bilo obojestransko topniško bojevanje. V Giudicariji in Arški dolini so bili sovražni oddelki odbiti. Ob Piavi so naše pozvedovalne patrole prinesle nazaj orožja in zalog. Trinajst sovražnih zrakoplovov je bilo zbitih."

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on August 2, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Četrto posojilo svobode.

Washington, D. C., 31. jul. — Kampanja za četrto posojilo svobode se začne v soboto, dne 28. septembra, in se bo nadaljevala tri tedne, končajoč se dne 19. oktobra, je naznani nocoj tajnik McAdoo.

Dasi uradno ni bilo naznanjeno, bo znesek posojila prejcone \$6,000,000.000 in obrestna mera, ki jo bodo bondi nosili, 4 1/4 odstotka. Če se zakladnica kmalu odloči, postaviti na trg zadolžnice ali dolžna pisma (certificates of indebtedness) razdeljna ali odkupna v prihodnjem juniju, ko se davki plačujejo, se utegne znesek posojila zmanjšati.

Uradniki v oskrbi kampanje so naznani, da bo poseben poziv nasloven na farmarje, ki so podpisali radočarno k zadnjemu posojilu.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on August 2, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Povišba v plačah.

Bethlehem, Pa., 31. jul. — Bethlehem Steel Company je danes naznana 10. odstotno povisbo v splošnih plačah za delavce. Iza avgusta 1915 je družba dovolila povisbo v skupnemu znesku nad 100 odstotkov.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on August 2, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

U. S. Steel Corporation.

New York, 30. jul. — Povišba v plačah približno 10 odstotkov in veljavno od dne 1. avg. bo dovolila United States Steel Corporation delavcem v svojih tvornicah, je naznani danes korporacijski finančni odsek. Tristočišč delavec bo deležnih povišbe v plačah.

To je sedma povišba v plačah, ki so jo sprejeli delaveci U. S. Steel-korporacije izza januarja 1916. Sedmere povišbe znajo skupaj 75 odstotkov. Šest od njih je bilo za 10 odstotkov vsake in ena, dovoljena v marcu letos, je bila za 15 odstotkov.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on August 2, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Hussarek govor o miru.

Amsterdam, 30. jul. — "Pripravljeni smo, skleniti časten mir, brzko se naši nasprotniki odrečijo svojim sovražnim načrtom, ki merijo na naše razrušenje ali zatrje," je reklo baron von Hussarek, avstrijski prvi minister, ki je predstavil svoj kabinet gospodki zbornici avstrijskega parlamenta, po dunajskih brzovkah.

Pristavil je, po brzovkah, da je vojna, kolikor se tiče centralnih vlasti, obrambna.

"Dokler naši nasprotniki zavzemajo stališče enostranskega narekovanja," je nadaljeval, "nam ne preostaja nič drugega, nego nadaljevati vojno in jo izvajati tako krepko, da bo skrajšana."

Ljubi Nemčijo.

"Kakor v vojni, tako v miru, Avstrija ne bo stala sama," je dodal. "Naša zveza z Nemčijo je v resnična sršna zadeva in se poglibi pod vplivom miru. Nič pretečega ni v tej zvezli, katere bojeviti obseg je bil vsičen centralnima velesila pa njihov nasprotnik in prestane, brzko podajo roko miru."

Baron von Hussarek je reklo, da dvojna monarhija lahko ostane polnoma zaupanja polna v svojo armado in zvezli, da doseže dober in časten mir.

SLOVENEC

Feldmaršal Eichhorn usmrčen z bombo.

Nemški diktator plačal z glavo svoj hrsko grozovlado v Ukr ajini.

Czernin rešil (?) Rumunijo.

Tekom razprave je grof Czernin, bivši minister zunanjih stvari, rekel, da je avstrijski cesar prišel nasproti rumunskemu kralju Ferdinandu pod njegovou polno ministarsko odgovornostjo. Grof Czernin je reklo, da je doznan na mirovni konferenci v Brest-Litošku, da kralj Ferdinand začenja umevati osamljeni in obupni polažaj Rumunije, in da je želel priti v zveze s cesarjem Karlohom. Graf Czernin je reklo, da je obvestil drja, von Kuehlmann, tedanjega nemškega tajnika zunanjih stvari, o kraljevih željah. V sledi tega, je reklo grof, je Rumunija utekla zadnji obupni borbi in dosegla takojšnji mir.

Poslanska zbornica je sprejela proračun in se potem odgodila za poletne počitnice.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on August 2, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Razdor med Nemčijo in Turčijo?

London, 29. jul. — "Odnosaji med Nemčijo in Turčijo so bili prekinjeni, po neposrednem obvestilu iz Carigrada."

Tako je naznani kodanski poročevalci za Exchange Telegraph Co.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on August 2, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Bolgarija se naveličala vojne.

Washington, D. C., 29. jul. — Uradna brzovjaka iz Francije pravi danes, da nemški časopisi poročajo, da je šel bolgarski kralj Ferdinand v "tuje dežele" za nekaj časa zaradi svojega zdravja.

Kakor poroča "Neue Freie Presse", je neki Bolgar visokega stanu na svoji vojni skozi Dunaj priznal, da se je bolgarsko ljudstvo zelo naveličalo vojne in da pričakuje slabe letine.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on August 2, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Boljševiki morijo velike kneze.

Amsterdam, 31. jul. — Trije ruski veliki knezi, eden izmed njih je bil baje veliki knez Nikolaj, bivši vrhovni veliki knez ruskih armad, so bili usmrčeni od boljševikov, po brzovkah iz Moskve na "Bayrische Landes-eitung".

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on August 2, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Feldmaršal Eichhorn umorjen.

Amsterdam, 31. jul. — Feldmaršal von Eichhorn, nemški poveljnik v Ukr ajini, in njegov priobčni sta bila smrtno ranjena od bombe v Kijevu v torki, pravi uradno naznano, prejetu tukaj iz ukrajinskega glavnega mesta.

Bomba je bila vržena iz enovprežnika, ki sta se peljala v svoj glavni stan iz kazina. Feldmaršalovega adjutanta je stotnik von Dressler.

Bomba je bila vržena iz enovprežnika, ki sta se peljala v svoj glavni stan iz kazina. Feldmaršalovega adjutanta je stotnik von Dressler.

Bomb je bila vržena iz enovprežnika, ki sta se peljala v svoj glavni stan iz kazina. Feldmaršalovega adjutanta je stotnik von Dressler.

Preiskava kaže, pristavlja brzovjaka, da se zavrniti morilce imenuje Boris Danski in da je bil agent socialnih revolucionarjev levice v Moskvi. O-srednji odbor te stranke ga je opremil z bombo, revolverjem in denarjem, je rečeno.

Brzovljajoč iz Kijeva (datum ni naveden), pravi ukrajinski poročevalci, da je v torki nezavojni dokaz.

"Težak ludourški oblik se je zbral na političnem obzorju v Ukr ajini Vla- da poskuša odvriti ta preteči nemir s prijetbami v velikem obsegu. M. Gyzicki, državni tajnik hetmanske vlade, ki je izrečen monarchist, je bil med prijetimi."

Eichhorn kot diktator ukrajinskog.

Gen. Herman von Eichhorn, nemški vojaški diktator v Ukr ajini, je imel sijajno kariero v armadah nemškega cesarja.

Ko je izbruhnila velika vojna, je bil prideljen na rusko fronto.

V aprilu 1918 ga je Nemčija poslala

v Ukr ajino nadzirat ustanovitev vlade za novo republiko. Po svojih prihodu je postavljal celo republiko pod nemški vojaški zakon in arétilar člane ministrstva, ki so snovali, je reklo, zaroto proti centralnima velesilama.

Temu je sledila prošnja v Berlin od ukrajinske vlade, da ga naj odpoklicijo, toda obdržan je bil v Ukr ajini kot dejanski diktator (neomejen po veljnine).

Izpodrinjal je ukrajinsko vlado v majnku in postavil za oblastnika generala Skeropadskega, kateri je odtekel dejansko vladilo po ukazih gen. von Eichhorna.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on August 2, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Čeho-Slovaki zavzeli mesto.

Shanghai, 28. jul. (Po Associated Press.) — Čeho-Slovaki so zasedli mesto Šmakovo, po brzovkah iz Vladivostoka. Uplenili so več strojnih pušč, obenem z izstrelki, ročnimi granatami in pripravami za strupen plin, ter 200,000 patron.

Ob prilikl velikega narodnega zborovanja zastopnikov čehskega naroda v Pragi je posvetil Slovenski Narod v Ljubljani v številki od 13. aprila t. l. naslednji uvodnik bratskemu čehskemu narodu:

Danes se sestane v Pragi narodni zbor, katerega se udeležijo zastopniki vsega političnega, kulturnega, gospodarskega in socijalnega življenja čehskega naroda. V svojem staroslovanskem kraljevskem mestu bo zbrano takoreč vse čehske ljudstvo, da z vso odčlostjo razlaže pred celim svetom svoj odgovor vsem tistim svojim nasprotnikom, ki hočajo z nasiljem in grožnjo, z obrekovanjem in intrigami razvajati narod, zaneti med ljudevje in njega voditelje nezaupanje, strahovati, mogočno gibanje za svobo- do in neodvisnost, predreti fronto Čehov in Jugoslovjanov.

Kakšen bo odgovor čehskega naroda, o tem ni nobenega dvoma. Od Eks- celence pa do preprostega delavca je steherni čehski človek odločen vstopiti v započeten boju do zmagovalca.

Kakšen bo odgovor čehskega naroda, o tem ni nobenega dvoma. Od Eks- celence pa do preprostega delavca je steherni čehski človek odločen vstopiti v započeten boju do zmagovalca. Obdolžitev velezida je bila izrečena zaman. Poziv Nemcem in Madžarom na krepejši in ostreji bo

IZ SLOVENSKIH NASELJIN.

Joliet, Ill., 31. jul. — V nedeljo, dne 4. avgusta, bodo po vseh jolietskih cerkvah božje službe v spomin četrte obletnice svetovne vojne z molitvami za zmago.

— Seja S. N. Z. preložena. Redna mesečna seja Podružnice Knežošček Jeglčič št. 5 S. N. Z. se bo vršila drugo nedeljo, dne 11. avgusta, in ne prvo nedeljo. To pa zaradi raznih slovenskih piknikov, ki bodo dne 4. t. m., da se jih tudi člani S. N. Z. lahko udeležijo.

— Kam pa v nedeljo popoldan? Na piknik, ki ga prirede sl. društvo sv. Antona Pad. št. 87 K. S. K. J. v Stražišnikovih hosti, onkraj Theilerjevega parka. Pripravljalni odbor obeta najboljšo postrežbo s krepčili in hladili, izvršno godbo na plesišču, poslošeno domačo zabavo. Vabljeni so vsi rojaki. Vstop vsem prost.

— Naši vojaki, Danes (v sredo) popoldne ob 3. uri se odpelje zopet večje število vojaških novincev iz Jolietta in okolice v Camp Wheeler, Ga., med njimi fant nase far Joseph Martinčič, 207 Ross St.

G. Max Rolič, član Podružnice Knežošček Jeglčič št. 5 S. N. Z., prvi in dosedaj edini Slovenc iz Jolietta, ki se je pridružil jugoslovanski armadi, in ki se je odpeljal v petek zvečer s srbskimi prostovoljci v Kanado, nam je poslav pozdrav iz Montreala v ponedeljek z naznanim, da jih povod lepo v prijazno sprejemajo, kamor pridejo, in da pošlje dopis po prihodu v vežbališče.

G. Josip Sekola nam je poslav pozdrav na vse Jolietčane iz New Yorka predzadnjega soboto, ko se je odpeljal s parnikom "over there."

Iz Fort Williamsa, Maine nam poročajo, da so naši vojaki August Mallerič, Math Ramuta in Frank Tušek že odšli na Francosko, dočim sta junaka John Govendik in Frank Metesh še ostala tamkaj.

G. John Grahek ml., ki je bil pred svojim odhodom v vojake civilni inženjer v državnih službi, pa je odšel dne 4. julija iz Fort Williamsa v Fort Monroe, Va., v tamošnjo "Officers Training School" in bo v nekaj mesecih povisan v častnika.

Naš vojak Steve Skrinar, ki je bil v nekem vežbališču v Californiji, se je peljal včeraj (torek) skozi Joliet proti vzhodu. Popoldne so namreč vse parne piščalke po vseh jolietskih tovarnah dyakrat piskale pozdrav mladim vojakom, ki so se peljali na dveh vlakih od zapada proti vzhodu. In seveda jih je pozdravljali ali vsaj gledal vsakdo, ki je imel priložnost. Med temi je bil tudi mladi g. Joseph Pleše, ki je slučajno stal ob železniškem tiru ob poltreh popoldne, ko ga je zdajci nekdo iz vlaka poklical po imenu. Bil je to g. Steve Skrinar. In skonogni g. Pleše je skočil na počasi vozeči vlak in spremil prijatelja do Lockporta.

— Jolietski vojak mrtev na Francosku. Prostak Leo Bell, 141 Henderson avenue, je bil usmrten v boju dne 4. julija na francoski fronti. Čast njegovemu spomini! — Isteč dne je bil ranjen jolietski fant Charles Armhurst.

— Dvanajst nadaljnjih radovoljnikov za jugoslovansko armado je zapustilo Joliet v petek zvečer, 11. Srbov in 1 Slovenec, g. Makso Rolič, in odšlo v Kanado, kjer se bodo vežbali, da potem odrijejo na Balkan. V paradi so korakali skozi mesto na kolodvor. Na čelu izpovede je igrala High School Band, broječ 44 dijakov-godcev. Za godbo je korakal Volunteer Training Corps. Parado je vodil g. Radakovič, voditelj jolietskih Srbov. Slovensec Makso Rolič je bil obdarovan s šopkom belih nagerlinov in je imel čast, da je nosil v paradi ameriško zastavo, katero je spremil srbska zastava.

— Jugoslovanskem shodu, ki se je vršil dne 24. julija zvečer v Pustinske dvorani na N. Chicago streetu, nam je še omeniti, da je zelo okrepil jugoslovansko idejo med Slovenci, Hrvati in Srbi v Jolietu. Obširno poročilo o tem shodu je prinesel dnevnik "Joliet Herald-News", ki se je začenjalo tako: "Ob mogočnih zvokih himne 'The Star Spangled Banner' je nad 1,500 Jugoslovjanov na shodu v Slovenski (pravše Poljski) dvorani na North Chicago streetu snioči obljubilo neomajno zvestobo Štricu Samu in alirancem ter nadalje obljubilo, da ne bodo počivali, dokler ne bodo avstrijskega jarja rešeni vsi slovenski narodi od Čeho-Slovakov na severu do Jugoslovjanov v deželah ob Adrijiji. Shod, kateremu je predsedoval Mr. Joseph Zalar, je bil prizeten v svrhu, da združi jolietske Jugoslove za izdatnejše delo v prid vla-

di." Itd. Morda prihodnjič še kaj omenimo o tem, danes ne utegnemo. Saj je itak potrebno, da se o tej stvari večkrat govoriti ali piše, ker ni nikdar zastarela.

— Opozorjam na oglas g. Jos. Sitarja o javni razprodaji vsega blaga v njegovi dosedanjem prodajalni, 801-805 N. Chicago street, katero očisti vsled pretirano povišane najemne in pomanjkanje delavcev. Javna družbenega razprodaja se začne v soboto, dne 3. avgusta ob 9. uri dopoldne. Razprodaja se bo nadaljevala, dokler ne bo vse prodano.

— Nov rekord temperature. Trideset stopinj je padlo živo srebro v topomerih med 3. uro popoldne v ponedeljek in 4. uro v torek zjutraj, od 90 stopinj v senci na 60 stopinj. Kaj takega v tem letnem času se še ni zgodilo tukaj, pravijo.

— 7c vozinja po mestnih karah. V kratkom bo Chicago & Joliet Electric Railway Co. uvelia vozino 7c za cestno-železnične vožnje v Jolietu. To pa vsled splošne draginje. Sedaj bi bil čas, da si omislite svoje lastno vozilo, svoj avtomobil; ampak dete sembraj! — tudi avti so dražji.

Joliet, Ill. — Kdor mnogo potuje, ve mnogo povedati, a tudi tisti, ki malo potuje, vidi in izve marsik, kar utegne z zanimanjem poslušati ta ali oni. Zatorej hočem tudi jaz tem potom povedati na kratko o svojem nedavnem potovanju v Milwaukee, Wis.

Bilo je dne 14. julija t. l., da sem v prijetni družbi odpotoval za teden na počitnice v omenjeno mesto, ki je svetovnoznameno po svoji pivovarski obrti. Z menoj so bili moji sorodniki g. Frank Simonich in soprogata ter njun sinček Walter in njuna hčerka. Vožnja je bila preprijetna, saj je vsa priroda v polnem razvoju zeleno krasote.

V mestu Milwaukee so nas naši sorodniki v prijetljivi veselo pozdravili in hoteli obdržati pri sebi kar vse naenkrat. Največjo gostoljubnost so nam izkazale zlasti prijazne družine John Ferko, Matej Ferko in Matija Sorčič, za kar se jih tudi tem potom kar najlepše zahvaljujem v imenu vseh, ki smo uživali njih staroslovensko gostoljubje. Mimogrede omenjam, da se vsem tem omenjenim družinam, ki so pred leti prebivale v Jolietu, prav dobro godi. Brata Ferko in moj zet Sorčič se bavijo z mersarsko obrto, kakor mnogim citatejščim že znano, in se lahko pohvalijo z najlepšim uspehom. G. John Ferko je njihov "leader", ki kaže vsem tem pravou pot k napredku in zato od leta do leta zares napredujejo. Vsled svojega poštenega ravnanja z odjemalcem so splošno priljubljeni med svojimi rojaki in drugorodci; med prvimi zlasti tudi kot vrli in prizrtovalni narodniki. Bog jih živi!

Napredna je sploh vsa slovenska naselbina v Milwaukee ter v narodnem oziru zelo zavedna in naravnost zaledna v požrtvovnosti na korist naših ubogih starih domovin. Ampak to je itak znano vsem, ki če tajo slovenske časopise.

S pozdravom na vse naročnike Amerikanskega Slovencev ostajam, g. urednik, Vam vdani John Strutzel.

"DOMOVINA" DOMOVINI.

V Ljubljani je pričel 1. februarja t. l. izhajati tednik "Domovina", ki prima v svoji prvi številki pod gojenjem naslovom naslednji zanimivi članek:

Več nego troje dolgih težkih let je preteklo, odkar je sovražna slana preko poletne noči zamorila naše poljudno časopisje. Krepki "Naš Glas" in trdni "Slovenski Dom", vrli celjski "Narodni List" in bistra goriščki "Ščica" so prenehali.

Slovenski človek, kakor hitro mu je žela odprla pot do izobrazbe, je vedno rad posegal po svojem časopisu, da iz njega izve, kaj je novega po svetu.

Da izve, kako gre narodu, kako se godi rojakom širom domače zemlje in tako najskritejši ponižni vasiči ostane v stalnem državnem stilu z velikim svetom. Tako je naš človek prenašal vrzel, ki je nastala, ko so enkrat kar širje najboljši listi prenehali.

Saj ravno v vojni, ki je našemu kmetu, delavcu in tudi gospodu prinesla politiko gorja, bi bil najprirošči slovenski človek prav posebno rabil glavnika in pomočnika. Mogotki so računali, da bodo v težki preizkušnji vojne klonili duhom in da se podamo. Toda zgodilo se je rayno nasprotno.

"Pritisnuto jace, vse to više skače," pravijo bratje Hrvati. In to velja za slovence — s ponosom rečeno — med Jugoslovani najbolj. Naš prost mož in žena, vsi oni, ki so najbolj okusili strahote vojne, niso hodili v velike šole, a odprto glavo in

pošteno sreco imajo. Videli so mnogo gorja, doživeli veliko grozot in strame, videli odiranje, okusili preganjanje in zatiranje, in spoznali so, kje je pravica in kje je krivica. Preminog se vrača in tuje in pravi: "Zdaj šele, ko sem videl, kakšni so drugi, ko sem bil izročen ponekod pravim krvolčenim zverinam, zdaj vidim, zakaj moram ljubiti svoj rod in delatianj. In zlast najnesrečnejši del našega naroda, begunci, ti so na lastni koži skusili, kaj je rojak in kaj se pravi iskati strehe in kruha v tujini.

Gorje in trpljenje naj je znova pobrnilo. Narodna ideja je pogurala med vojno ravno v našem pristopu človeku, v našem kmetu in delavcu in rokodelcu še globlje korenine.

In ko je leta 1917. pol silo nevezdržno zavoznih razmer v tej državi zo pet smelo naše časopisje svobodnosti pisati in so naši poslanci na Dunaju izpovrgorili možate besede, takrat je prišla tudi v srcu najskromnejšega našega kajžarja na dan — jugoslovanska misija.

Nas ni samo milijon, ne, Slovenci, Hrvati in Srbi, vsi smo eni, vse smo enega rodu in jezik, skupaj bomo živel ali podlegli. Dvanajst milijonov nas je. Več nas je kot Čehov, več kot Madžarov, več kot vseh avstro-ogrskih Nemcev. Prostora je naša krasna domovina. Od Gospe Sveti do albanskih pečin, od Tilimenta v slovenski Benečiji tja do carigradskih vratov naš veliki jugoslovanski narod isti jezik. Naša država bi bila večja kot države Rumunov, Grkov, Svedov, Dancev, Portugalcev, Sava, Drava in Donava so nam velike prometne ceste po Evropi, na jugu pa so nam z našim adraskim morjem na stežaj odprta vrata v široki svet. Tuja mika ta naša dežela, na potu smo mu, a mi se ne umaknemo in se hočemo strmiti trdno v obrambo.

(Dr. H. Tresič Pavičič. Nar. Listj od 6. 1. 1918.)

In kdor udari tebe enkrat po licu beven, njega ti po licu desnem mahni dvakrat — in še pripravljen stoj s pestmil!

A. Ašker.

Naprej! Naprej! Odbijate napad! Navalni hrabro vsakdo se upraj! Graščak in kmet, meščan, plemenitaš pod praporjem se svetim skupnim zbiraj!

A. Ašker.

Togota Nemcov in Madžarov nam dokazuje le eno: da smo na pravi poti. Kakor se pri matematičnih operacijah pravilnost računa zanesljivo dokaze s protidokazom, tako je za nas matematično gotov protidokaz, da smo na pravi poti, kadar krije Nemci in Madžari po nas, in čim besnejše kriče, tem gotove je, da dobro računamo. To je za nas političen aksijon.

(Dr. H. Tresič Pavičič. Nar. Listj od 6. 1. 1918.)

NOVICE IZ STAREGA KRAJA. (Jug. Čas. Urad, Washington, D. C.)

Beneški Slovenci za majniško deklaracijo.

Nemški listi poročajo, da je dobil Jugoslovanski klub ob 50.000 Slovencev v provinci Videmski v Italiji izjavno, s katero se izrekajo za majniško deklaracijo in želo pripadati bodoči jugoslovanski državi.

Grožnje proti Slovencem.

Dunašnja "Marburger Zeitung" (nekonfiscirana) objavlja dopis Franca Girstmayerja, enega izmed voditeljev vensenskih razgrajev, ki so šli razbijati šentjanški shod, štajerskemu nemestniku grofu Claryju, v katerem je do slovno rečeno: "Nikdo se ne sme čuditi, če bodo taki gospodje, ki so na onem shodu smeli hujškati proti miru in ugledu naše države, v najblžnjem času NEKJE POBITI NA TLA". Girstmayer pozivlja grofa Claryja, da naj prepove vse jugoslovanske shode, če na njih se uganja golo veleizdajstvo.

(Dr. Trumbič pri Balfourju.)

(Slovenski Narod, 13. aprila) — "Tagliche Rudschau" poroča: Predsednik Jugoslovanskega Odbora, dr. Trumbič je bil 20. marca sprjet od angleškega zunanjega ministra Balfourja, kateremu je, kakor poroča Reuter, razložil aspiracijo Jugoslovjanov, ki da hočejo biti združeni skupno s Srbi in Črno goro v neodvisno državo. Dr. Trumbič se je razgovarjal z angleškim zunanjim ministrom tudi o italijansko-jugoslovanskem bližanju ter mu je razjasnil cilj zatiranih narodov, sklicanega v Rimu. Ta Kongres da je neposredni rezultat italijansko-jugoslovanskega sporazuma. Balfour je dr. Trumbiču v toplih besedah izrazil tradicionalne simpatije Velike Britanije za zatirane narode.

STAJERSKE VESTI.

(Dopis Slov. Narodu iz Maribora 9. aprila.)

Moraličen maček.

Kdor prebira naše spodnještajerske in žejnje ali iranske grške liste, razbere na nich velikega moraličnega mačka, ki se je polotil ob nedeljskem shodu naših vensenskih hujščakov. Nedelji, ki bi naj bila dan znake za naše nemurje, je sledil v pravem pomenu "der blaue Montag". Shoda, oziroma napada bi se bil moral udeležiti tudi naš Marvalj, ki pa kot generalštabski ostal v Spod. Dravogradu. Očividno pravijo, da je baje silno prebedel, ko je pritekel prvi Nemec z novico — da teko vse njegovi prijatelji in da beži tudi vse ostale vensenske hujščake. Nedelji, ki bi naj bila dan znake za naše nemurje, je sledil v pravem pomenu "der blaue Montag". Shoda, oziroma napada bi se bil moral udeležiti tudi naš Marvalj, ki pa kot generalštabski ostal v Spod. Dravogradu. Očividno pravijo, da je baje silno prebedel, ko je pritekel prvi Nemec z novico — da teko vse njegovi prijatelji in da beži tudi vse ostale vensenske hujščake. Nedelji, ki bi naj bila dan znake za naše nemurje, je sledil v pravem pomenu "der blaue Montag". Shoda, oziroma napada bi se bil moral udeležiti tudi naš Marvalj, ki pa kot generalštabski ostal v Spod. Dravogradu. Očividno pravijo, da je baje silno prebedel, ko je pritekel prvi Nemec z novico — da teko vse njegovi prijatelji in da beži tudi vse ostale vensenske hujščake. Nedelji, ki bi naj bila dan znake za naše nemurje, je sledil v pravem pomenu "der blaue Montag". Shoda, oziroma napada bi se bil moral udeležiti tudi naš Marvalj, ki pa kot generalštabski ostal v Spod. Dravogradu. Očividno pravijo, da je baje silno prebedel, ko je pritekel prvi Nemec z novico — da teko vse njegovi prijatelji in da beži tudi vse ostale vensenske hujščake. Nedelji, ki bi naj bila dan znake za naše nemurje, je sledil v pravem pomenu "der blaue Montag". Shoda, oziroma napada bi se bil moral udeležiti tudi naš Marvalj, ki pa kot generalštabski ostal v Spod. Dravogradu. Očividno pravijo, da je baje silno prebedel, ko je pritekel prvi Nemec z novico — da teko vse njegovi prijatelji in da beži tudi vse ostale vensenske hujščake. Nedelji, ki bi naj bila dan znake za naše nemurje, je sledil v pravem pomenu "der blaue Montag". Shoda, oziroma napada bi se bil moral udeležiti tudi naš Marvalj, ki pa kot generalštabski ostal v Spod. Dravogradu. Očividno pravijo, da je baje silno prebedel, ko je pritekel prvi Nemec z novico — da teko vse njegovi prijatelji in da beži tudi vse ostale vensenske hujščake. Nedelji, ki bi naj bila dan znake za naše nemurje, je sledil v pravem pomenu "der blaue Montag". Shoda, oziroma napada bi se bil moral udeležiti tudi naš Marvalj, ki pa kot generalštabski ostal v Spod. Dravogradu. Očividno pravijo, da je baje silno prebedel, ko je pritekel prvi Nemec z novico — da teko vse njegovi prijatelji in da beži tudi vse ostale vensenske hujščake. Nedelji, ki bi naj bila dan znake za naše nemurje, je sledil v pravem pomenu "der blaue Montag". Shoda, oziroma napada bi se bil moral udeležiti tudi naš Marvalj, ki pa kot generalštabski ostal v Spod. Dravogradu. Očividno pravijo, da je baje silno prebedel, ko je pritekel prvi Nemec z novico — da te

amerikanski Slovenec

Ustanovljen l. 1891.

Prvi, največji in edini slovenski-katoliški list za slovenske delavce v Ameriki ter glasilo Družbe sv. Družine.

Izdaja ga vsaki torek in petek Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba Inkorp. l. 1899.

v lastnem domu, 1006 N. Chicago St. Joliet, Illinois.

Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina:

Za Združene države na leto.....\$2.00
Za Združene države za pol leta.....\$1.00
Za Evropo na leto.....\$3.00
Za Evropo za pol leta.....\$1.50
Za Evropo za četr leta.....\$1.00

PLAČUJE SE VNAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljke naj se pošljajo na:

AMERIKANSKI SLOVENEC
Joliet, Illinois.

Pri spremembu bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznamo POLEG NOVEGA TUDI STAR NASLOV.

Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziramo.

Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglase pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEC
Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper for the Slovenian Workingmen in America, and the Official Organ of Holy Family Society.

Published Tuesdays and Fridays by the SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO. Incorporated 1899.

Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

pa pravi, da je bogokletstvo prvi in največji greh. Kakor vera obsega vse v sebi, s čemur častimo Boga, tako vsebuje bogokletstvo vse, s čemur zanjučimo Boga. Kolika hudobija je bogokletstvo na s ne uči le božja postava, mi spožnamo marveč hudobijo tega greha tudi iz tega že, da večina držav kaznuje kako strogo one, ki preklinajo Boga.

"Jaz preklinjam v zezi in se tega niti ne zavedam." Ali ni jesa eden izmed poglavitih grehov? En greb pa drugače ne izgovarja. Dolžnost tvoja je torej, da krotiš svojo jezo, ki ima tako zle posledice.

"Jaz preklinjam, ker mi vse nagaja in vse mi gre narobe." Ali si moremo misliti bolj neumnega izgovara, kakor je ta? Ako ti gre vse narobe, ako ti vse nagaja, kdo je tega kriv? Ali mar Bag? Pa vzemimo tudi, da res pošilja Bog razne neprilike in kaznen za tvoje grehe, ali ni skrajna nepravdom izvajati z novimi grehmi božjo pravico, da te še bolj kaznuje? Kaj pa si tis premeri s neskončno svetim in mogočnim Bogom? Reven češči si, ki vsak trenutek za ohranitev svojega življenja potrebuješ Boga. Kaj bi rekel o človeku, ki je v smrt osjenjen, ki pa pritakuje, pomiloščenja, aksi, namesto da bi milo prosil usmiljenja, vladarja žalil z najhujšimi psovkami? Takemu človeku si podobeni / aksi se predzrnes preklinati Boga.

Kako strašno kaznuje Bog bogokletstvo, nam priča sv. pismo, skoraj na neštetičnih mestih in nam s tem dokazuje jasno, da preklinjanje ni nobena malenkost.

Kako napačno ravljajo tedaj zlasti oni, ki preklinajo iz-

šale. Te vrste ljudem kliče sv. Peter Hrizolog: "To niso šole, marveč zločini." Ali bi ti sprejel to za šalo, ko bi ti kdo nečast delal tvojemu imenu? Ali ni mogoče več poštena šala, ne da bi se skrunilo Gospodovo ime?

Ni ga izgovora, ki bi preklinjevanje opravičeval, ali pa vsaj izgovarjal.

Kdor koli je torej tej hudobiji vdahnal se z vso vnero potrodi, da odloži to grdo in tolikanj hudobno razvado.

Dela naj si samemu sebi silo, da se popolnoma poboljša, da se bo kakor

o gluhomutu tudi o njem moglo reči: "In je prev govoril." REV. J. P.

MIR BOŽJI.

Spisal Ksaver Meško.

(Konec.)

In gledal sem in poslušal. In zaveta duša mi je govorila: Glej, eden je pred teboj, stopej, vrni se vanj — pot ti je širom odprta. Tu najdes uteljo, mir in veselje.

In v veliko močjo mi je srce zahrepelo tjadol v te loge in gaje. A noge je bila boječa in neodločno sem stopal proti njim: kakor bi se bal kake zasede, prevarje. In res, ali se ne vslijevam tuje domovje, ali se moje misli ne oklepajo tuje lasti in se roka ne stegna po mečem, česar na veke ne sme imeti?

Noga mi je zastajala. A hrepenje je bilo mogočnejše.

In šel sem knjim, k blaženim in srečnim, a one sanjave loge in zelenče gaje.

Nad menoj je gorelo veliko in toplo sonce, da me je slepilo. Ob meni je uspavajoče šuštelno drevje: da, tukaj bi legel in odpocil od svoje, težke poti. Cvetice so dehtele ob poti, in njihov vonj me je mamil: ob stezi tam med cipresami jih ni bilo. Pred menoj, za menoj, ob meni se je glasil smerh in sladke, napol šepetane besede ljubezni: kdo se smeti tam zunaj na krijevem potu, kdo govoriti tam take besede? Daj, z vso dušo se vdaj temu življenju, objemi ga, okleni se ga mogočno, da ga obdržiš za vedno ob sebi — daj!

In res sem tudi jaz hotelodpretisce topli mazkar in dušo brezkrbnežno življenju; tudi jaz bi se rad nasmejil, ker tak zašel v to radošno družbo.

"Tujec je... popotnik... reven romar..." so govorili drugi ter se smejali. Njihov smeh se mi je z žogo bolečino zajedal v dušo: kakor bi me omotelval z blatom.

"Kako pa si prisel semkaj?" — Glej tukaj si res tujec."

"Vidim — oprostiti — zašel sem."

In naglo sem zbežal iz cvečnih logov in solnčnih gajev. Spoznalo sem, da to niso poti zame: moja pot je tam zunaj, tam ob strani življenja, kjer ni se solnca, ne petja ptic, ne veselega smeha, tam zunaj, kjer se v mrač-

ni senei otočnih cipres vije neskončni križev pot...

In spet sem zadel križ na ranjene rame ter stopal po star stezi. A pri srcu mi je bilo bolno in težko: nisem mogel pozabiti veselih logov in gajev, velikega solnca in radošnega smeha.

In tako mi je postajal križ, ki sem kaže nesel, še težji, in pot, ki sem korak po nji, sem pričel sovražiti. Moja hoja se mi je dvzdevala brezplodna, brez cilja in brez smota. Kdo ve, kje je cilj in kje je konec, kje tihini? Nemar ga ne najdem nikoli.

Težke misli so se mi silile v dušo. Glej, vse ozračje ob meni je polno mračnih in žalobnih misli; ob poti stojijo in preže na mene: komaj sem se jim približal, so se v celih tropih vsile name. Pod njihovo težo mi je klonila glava še globlje; na noge so se mi navešali, da je bil moj korak še težji; za roke so se me oprijemale, da se nisem mogel ne ganiti, ne ob kaj opreti.

Med vsem tem mi je pa v srcu venomer treptalo veliko koprmenje po končnem cilju. In ta cilj je bil: Mir!

A nikjer ga nihila... In tedaj mi je pričel dozorevati v srcu malodruženje in grešen naplek: križ vrzlem v stran, sedem ob pot, zatisnem oči ter zasnivam za vso večnost. Čemu naj hodim po ti neskočni poti, čemu naj nosim težči križ? Tja na one svetle in vesle poti pa ne smem, ker sem takmaj tuje. Torej v stran s križem, leči in zasnuti v vsevečno miravamo. Mir! —

Ob teh malodružnih mislih in naklepih pa zagledam nekoč na sicer tako samotni stezi pred seboj moža. Nesel je tudi križ, a bil je še dosti večji in težji kakor moj; pripogibal je moža globoko k tloru. A glej čudo — od moža in od križa zaradi čudežna svetloba, kakrsne še nisem videl v mističnem mraku cipres: kakor bi goreče solnce stopalo s popotnikom ali pa enako merno plavalo ned njim.

Vsa pot, vse drevje, vsa okolina je na dolgo in široko razsvetljena in ožarjena.

Kakor bi zagledal zaželeni cilj pred seboj, sem hipoma začutil v sebi novih moči. Stopil sem hitreje, moj korak je bil krepat in varen. Nisem več stopal pred tujcem in med menoj se mi je vendarle vedno dozdevala neškončna.

Hipoma sem zapazil v pesku in med kamjenjem okrvavljen napol zabranjane stopnice: Bile so kakor okrvavljene, a ko sem pogledal natančneje, sem videl na teh čudežne rože: med peskom in trnjem so se poganjale iz tal ter se rdečile kakor sveča križe.

Ko sem zavzet gledal to čudo, je mož pred menoj ravnin zavil za ovink ceste ter izginjal za cipresami. Luč, ki je šla zan jim, potem pa polagoma ugasnila.

Pohitel sem, da ga spet zazrem.

A ko sem dospel do ovinka ter se ozrl po poti pred seboj, sem jo videl prazno, pusto in otožno.

Iznetaden in ozlovoljen sem postal ter se ogledal naokoli. Ob levi je bilo znamenje, preprost vrst star križ, s povsem vsakdanjim veličarjem. Ob njem sta šumeli dve brezi. Belo veje sta nagibali globoko k Sinu božjemu, kakor bi mu hotele hladiti krvaveče rane. Nizko nad obzorom je plavala polna luna; v njenem srebrnem svitu, ki je med vejevjem trepetal čez Odrešenika, se je dozdevalo, da se izmučeno telo giblje, da se oči odklapljejo, se vpravijo v mene, me zro z neskočno ljubezni in obenem v tihim očitanjem zavoljo moje lažnosti in omahljivosti.

Hipoma pa mi je prestreslo vse misli vprašanje:

"Glej, ali ni šel pred menoj ter nesel križ ta, ki je razpet na njem?"

Nekaj hipov sem več zavzet gledal obraz Spasiteljev, potem pa sem se kakor brez moči zrušil na rosozemljo, se oklenil križa ter vzdihnil: "Pozej, ali nisi Ti šel pred menoj?"

In glej, s trnjem kronano glavo mi je prikimala.

"Ti si šel pred menoj! — In ktiž si nesel?"

"esel — iz ljubezni do tebe."

"Iz ljubezni domene! — Da je moj križ laži..."

Kakor v molitvi sem dvignil roke visoko v Križanemu:

Gospod — Spasitelj... verujem v Tvojo vsevečno ljubezen."

Obraz Odrešenikov se je zveselil,

kakor bi tesni zz njim vzhajalo solne.

"Vernuješ?"

"Vernujem — z vse m srecem in z vso dušo."

Lico gospodova so žarelka, kakor bi gorelo na križu opoldanje solnce.

"In kaj ti naj dam za to?"

"Mir — Svoj mir!"

Oko gospodovo se je še z večjo

milino in ljubezni vprlo v me. Tiho je odgovoril:

"Pri meni ga vsikdar najdeš."

* * *

Moj ljubezni polni Bog, kaj bi pač za težkih dni obračal trudni pogled, če bi Tebe ne poznal?

Kam bi stopalo moja nevedna noge, če bi ne videl Tebe, ki nesreči križ pred menoj ter začrtavaš z njim i meni mojo pot?

Ob kaj bi se opirala tresoča roka, če ne bil jubil in častil neznanega znamenja, nekdaj sramotnega križa ter se ga ne bi oklepal krepko in trudno?

In kje je iskal tolažbe, odkod bi zajemal miru, ki sem vse dni svojega življenja tako hrepnel po njem, če ne bi bil Ti njega neizčrpljivi vir?

Sedaj umevan, česar dolgo nisem mogel spoznati in umeti: vsa sreča našega življenja je le v enem, da se namreč križa ne branimo, ampak gaisčimo v in ljubezni nosimo.

Nekaj sem iskal tolažbe pri ljudeh, in srečni mir, sem menil, je doma v veselju sehu onih, ki korakajo tam v pravljčnih logih gajih pod toplim in radostnim solncem. Sedaj vidim, da sem se v tem varal. In zato tolažbe in miru ne iščem več med šumnim svetom.

A tudi ne užopava več. Ponižan od življenja, upognjen in potrd prevar in trpljenja poklepek v tihih nočih pred znamenje križa, da zaprosim Spasitelja utehe in miru. In glej, ob trepetajočih svetlobi svečini se trepeč obrez Zveličarjev razjasni in omili, oči so mu z veliko, vsevečno ljubezni vpro v me, na ustnicah mu zatrepta izraz vseobsegajočega sočutja in usmiljenja, in kakor bi tolažil bolno dete, mi govoriti nežno in ljubeče:

"Pax!"

In v moje srce tolažino lije tih mir — mir božji.

Prav kakor stroji rušilci.

Onkrat tam so slavni stroji-rušileci (tanks), ki vedno v uspeh predira sovražnikove obrambe. Ravn tako pa Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino vedno izčisti želodec. Nepremagljivo gre skozi drob, odstranil vse škodljive snovi, ki so delale gnezdo bolezničnim cinam, ter povrnil slast v prebavo. To je najzanesljivejši zdravilo za zapeko, neprebavnost, glavoboli, razdražljivost, splošno slabost. Cena \$1.10. V lekarnah — Čudovito je, kako seže Trinerjev īniment naravnost v izvir bolezni s slučajih ravnatizma, nevralgije ali boli v ledju. Brž pomaga v slučajih izpahov, izvinov oteklin, bolestnih mlin in trudnih nog. Cena 35 in 65c v lekarnah. Po pošti 45 in 75c. — Joseph Triner Company, Mfg. Chemists, 1333—1343 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Advertisement.

Lokalni zastopniki(-ice) "A. S."

Aurora, Ill.: John Kočevar

Aurora, Minn.: John Klun.

Bradley, Ill.: Math Stefanich.

Chicago, Ill.: Jos. Zupančič.

Bridgeport, O.: Pos. Hochevar.

Calumet, Mich.: John Gosenc.

Družba

SV. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

VSTANOVLJENA 29. NOVEMBRA 1914.

V JEDINJENIH DRŽAVAH SEVERNE AMERIKE.

Sedež: JOLIET, ILL.

Inkorp. v drž. III., 14. maja 1915
Inkorp. v drž. Pa., 5. apr. 1916

Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod, vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:

Fredsednik..... GEORGE STONICH, 815 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 L. podpredsednik..... JOHN N. PASDERTZ, 1506 N. Center St., Joliet, Ill.
 II. podpredsednik..... GEO. WESELICH, 5222 Keystone St., Pittsburgh, Pa.
 Tajnik..... JOSIP KLE PEC, 1006 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Zapisnikar..... ANTON NEMANICH, Jr., 1002 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Blagajnik..... JOHN PETRIC, 1202 N. Broadway, Joliet, Ill.

NADZORNİ ODBOR:

JOSIP TEŽAK, 1151 North Broadway, Joliet, Illinois.
 MATH OGRIN, 12 Tenth St., North Chicago, Illinois.
 JOSIP MEDIC, 918 W. Washington St., Ottawa, Ill.

FINANČNI IN POROTNI ODBOR:

STEFAN KUKAR, 1210 N. Broadway, Joliet, Illinois.
 JOHN JERIC, 1026 Main St., La Salle, Illinois.
 JOHN J. ŠTUA, Box 66, Bradley, Illinois.

GLASILO: AMERIKANSKI SLOVENEC, JOLIET, ILL.

PRIPOROČAMO rojakom in rojakinjam, ki bivajo v državi Illinois in Pennsylvania, kjer ima D. S. D. državno dovoljenje poslovanja, da v svojih naseljih ustanovijo moško ali žensko društvo sv. Družine in isto pridružijo. D. S. D. Osem članov (ic) zadostuje za ustanovitev društva. Sprejemajo se moški in ženske od 16. do 50. leta. Zavarujte se lahko za \$500.00 in \$250.00. Kdor je nad 45 let star se zavaruje le za \$250.00. Poleg smrtnine se zavarujete tudi za razne vrste poškodnine in operacije.

D. S. D. sprejema društva le iz Ill. in Pa., kjer ima pravico poslovati, ker neče imeti sitnosti radi nizkih assessmentov.

Kdor izmed rojakov ali rojakinj v kateri slov. naselbini v državi Ill. ali Pa. želi navodila in pojasnila glede ustanovitev društva za D. S. D., se naj obrne na gl. tajnika: Jos. Klepec, 1006 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Društvene vesti.

City Bonds	511.55
City Bonds narastle obresti	4.16
Skupno premoženje 30. junija 1918	\$3.503.44
Iz tega računa je razvidno, da društvo vedno bolj napreduje z blagajno. Vsakega pol leta naraste glagajna za pol tisočaka v vsako leto za cel tisočak. Tri leta je bilo staro ob novem letu in je imelo tri tisočake v blagajni, zdaj pa je staro tri leta in pol in ima \$3.503.44 v blagajni. Takega napredka najbrž ne more pokazati nobeno drugo društvo. Nekatera so nad 25 let starata, plačajo manj podporo na dan za isto mesečino 50c, pa nima toliko denarja v blagajni, kot ima naše društvo, ki je staro tri leta in pol.	
Br. Martinu Vrhovšek za 37 dni	\$37.00
Sest. Franciški Jaklič za 24 dni	24.00
Br. John Kren ml. za 12 dni	12.00
Skupaj	\$73.00

Sklenilo se je tudi, da se vrši posebna seja društva v četrtek, dne 8. avgusta z večer ob pol osmi uri. Na tej seji bo društvo izvolilo 10 zastopnikov za 3. zborovanje D. S. D., ki se prične v Joliju dne 3. septembra. Vabljeni so vsi člani, da pridejo na to posebno sejo in pomagajo društvu do izvolitve najspodbnejših članov za zastopnike. Pa tudi se bo sklepalo o raznih zadevah društva in organizacij. Naj bi torej nobenega člana ne manjkal na tej posebni seji razum, če mora ta večer iti na delo ali ima kak drug poseben zadržek.

Nadzorni odbor je dal svoje poročilo o poslovanju in finančnem stanju društva, kakor sledi:

Račun društva sv. Družine v Joliju od 30. marca do 30. junija 1918.

Prejemki:

Preostanek v blagajni 30. mar 1918	\$3220.04
Prejemki v aprilu	\$494.29
" maju	422.85
" juniju	478.60

Narastle obresti na City Bonds	17.49
Kupljene City Bonds \$500.00 po \$98.00 z obremeni vredne	511.55

Narastle obresti na City Bonds	4.16
Skupaj	1933.94

Izdatki:	5153.98
Izplačano v aprilu	\$355.46

" maju	346.71
" juniju	446.82

Kupili City Bonds za \$500.00 po \$98.00 in obresti	501.55
1650.45	

Ostane v blagajni 30. junija 1918	\$3503.44
1650.45	

Razdelitev društvenega premoženja Balanca v banki, kakor kaže knjiga, 30. jun. 1918	\$47.9.64
Nevernjeni čeki 373-47	18.00

Cisti preostanek v banki	\$461.65
Liberty Bond	500.00

Liberty Bond narastle obresti za 3 mesece	5.00
City Bonds	1421.97

City Bonds narastle obresti	99.12
Spojilo za noto	500.00

niti slovenske meščane in meščanke. In to bi bil menda ves "program" za pričakovani mariborski "Volkstag".

RAZNE VESTI.

Nesramnost Nemcev.

(Hrvatska Država, 25. maja.) — Na zboru koroških Nemcev v Celcu je rekel poslanec Dobering: "Prišlo bo do postanku jugoslovenske države. To je upravičeno v naravi stvari, a Za vodilni narod te države so brezvomno pozvani Hrvati, toda nikakor in nikdar se ne sme dogoditi, da bi se jugoslovenski državi priključili deli avstrijskega (?) področja mer Dravo in Adrijo, nikoli ne sme država, ki misli na svojo živiljsko sposobnost, dopustiti, da bi izginil Trst in celo obala v jugoslovenski poplavi, nikoli ne bo nemški narod v Avstriji in Nemčiji v Rajhu, dopustil, da bi bil popolnoma odrezan od južnega morja."

Kakšno nesramno provokiranje je to! Kakšno posluje imata Nemci na našem morju? Ali jim ni dovolj, da jim dajemo jesti, medtem ko moramo sami stradati? Ako bi mi kljucali na pomoč kako inozemsko državo za zaščito naših virtualnih pravic, obesili bi nas na prvem kandelabru. Pangermanom v Avstriji pa je vse dovoljeno.

Isti list piše 28. maja o tej izjavni zopet sledi:

G. Dobering nam milostno obljube neko državo, v kateri bi imeli Hrvati "vordinulo ulogo". Ne, g. Dobering ne samo da se Vam zahvaljujemo za tako državo, temveč celo najodločnejše protestiramo proti njej. Žalostno bi bilo, akci bi še danes ne vedeli, kaj pomeni tolikokrat uporabljeni recept "divide...". Najprej se laskate enemu izmed nas, favorizirate ga pred drugimi, razpreti jih potem, konečno pa nad vsemi zagospodarite. Mi se ne borimo samo teoretično ali platonično za demokratski princip, in ta se glas: enakopravnost za vse enako, tako za majhne kakor za velike, za močne, kakor za slabotne. Naše geslo je: narod Hrvatov, Slovencev in Srbov enoten na zunaj, vsa tri plemena pa so imajo biti popolnoma enakopravna med seboj na znotraj. Na tem temelju mi najodločnejše odklanjamo vsako "vordinovo", kajti to bi nasprotno samo obliki demokratičnemu principu, temveč bi imelo zopet, pa bozdi v kakorškoli obliki in naj se tiče kateregakoli od nas treh enakopravnih bratov (tri vrste zaplenjen). Nekoli več nas ne bodo premotili; mi ostanemo zvesti demokratskim principom v borbi za zjednotenje in popolnovo edinstvenega naroda — pa ako nas tudi nekateri, ki so očividno ne zavedajo (pol vrste konfiskirane) svoje služebce rabote, še dalje napadajo, ker nečemo biti tudi nacionálni Jugoslovani, temveč samo to, kar smo tudi v resnicu in kar edino moremo biti, Jugoslovani: Slovenci, Hrvati in Srbi.

Hrvatska opera v Trstu.

Začetkom junija je odpotovala Hrvatska opera iz Zagreba s posebnim vlakom, v Trst, kjer bo gostovala v gledališču "Politeana Rosetti". Skupno je odpotovalo 120 oseb z ravnateljem Albinijem in režiserjem Prejcem. Reportori bo otvorjen s "Travatom", nato pa bodo dali opero "Zrinjski", "Prodano Nevesto", "Carmen", itd. Opera bo ostala v Trstu najbrž en mesec.

Književniki za jugoslovanske sirote.

Na inicijativu uredništva "Jugoslavščega Juga" z Ivanom Vojnovičem in Tugamiro Alaušovićem na obletnicu pričakovanih držav, kjer bo gostovala Hrvatska opera, so se sestali zastopniki društva "Hrv. Književnikov", "Matici Hrvatske", "Hrvatske Njive", "Grčica" in "Književnega Juga", da se dogovore o načinu, kako da se tudi hrvatski, slovenski in srbski književniki pridružijo splošni akciji za pomoč siromašni deci in jugoslovenskih kraljev, ter je bilo soglasno zaključeno, da se izda velik književni almanah v veliki izdaji, katerega čisti preostanek bi bil namenjen deci. Nekaj so način, da bodo stroški za almanah izvenredno majhni, tako do bo ta akcija rodila obilen sad za deco. Izvoljen je bil tudi odbor, ki bo se stal na poziv na književnike ter uredil imenovale poslanice dr. Korošca in tovarisko vlečizdalce, ki trguje državo; za tem se jim bodo ocitalo, da iščijo za Jugoslavijo novo dinastijo, ki naj bo iz srbske, črnogorske ali ruske kneževske obitelji; temu bo sledila naši vladarski rodbini gržnja in Berlalom in nato bo dr. Mravljan grozil Slovencem, da bo nanje s kanoni streliči.

Draga živila. — Na sejmu v Gjuru na Ogrskem je bil pred kratkim prodan par volov za 2.000 kron Kupec ima vole, prodajalec pa papir; kljub temu, da so voli tako dragi, je vendar prvi na dobiku.

V Loškem Potoku (na Kranjskem) je ljud mraz uničil ves nasad graha, krompirja in koruze. Ljudje s strahom pričakujejo bodočnosti.

V dolini Rečice, tri četrt ure od Loškega trga, sta brata Anton in Michael Kovač napadla in umorila milinarja, ki je žagarja Jakoba Vrečka.

Pred krtkem je bil prodan na otoku Visu en hektoliter vina, ki je imel 14 stopinj alkohola za 1000 kron ali po deset kron liter.

a slovensko gledališče v Ljubljani. — Slovenski Narod javlja iz Zagreba,

da je v Zagrebu podpisani že okrog 100.000 kron za ljubljansko gledališče. "To je sijajen dokaz, tako pravi Slov. Narod, kako Hrvati smatrajo osnovanje našega gledališča za jugoslovensko stvar."

V isti namen je darovala I. Hrvatska Študeonika v Zagrebu 5000 kron, in po tem lepem vzgledu so se ravnali tudi ostali denarni zavodi.

Slovenčina v Gorici. — Tržaški poslanec dr. Rybar je

Pod svobodnim solncem

Povest davnih dedov

SPISAL F. S. FINŽGAR

(Dalje.)

Koje Irena prebrala list, so postale njenе globoke oči vlažne. Vse lice ji je bilo razpaljeno, prsi so se dvigale v radostnem razburjenju, prijela je Cirilo za glavo in dvignila k sebi ter jo strastno objela. Sužnja se ji je iztrgala, zaplakala je od radosti, pakleknila pred podobe Bogorodice in obljubila petro strogih postov v zahvalo, ker se je vzradovala njeni gospodarica.

Irena je pa takoj v sveti pokorščini prizgala ob svetilki dehtečo plamenično in uničila pismo. Pepek pa je skrbno zbrala in ga spravila v zlat amulet, ki si ga je obesila na zlati verižici okoli vrata in ga čuvala kakor sveinje.

Tri dni nista govorili Irena in Cirila drugega kakor o Epafroditu in Izotku. Šepetaje sta izgovarjali imeni pod tebimoto na vrtu — zvečer pokleklali pred ikono Bogorodice in prebirali psalter. Le včasih se je dvignil strah pred prihodom Rustikom. Ali to je bila samo drobna meglica, ki je hipoma minula pod žarkim solnčem sreče.

Na večer tretjega dne so naznani signalni čuvajev povrat prefektov. Irena je hitela sticu nasproti v atriju in vela prizgati luči.

Rustikovo lice je bilo mračno in utrjeno. V Bizancu je ponoceval, iztrošil s prijatelji mnoga denarja in pot ga je tudi zmučila. Irena se je preplašila mrkega pogleda. Rustik je ni sprejal prijazno, ni segel po njeni roki, da bi jo potegnil k sebi in poljubil na čelo, kakor sicer.

"Za menoj!" je velel osorno.

Kakor splašen golobek je šla brezlišna za trdimi stričevimi koraki.

Ko sta bila v stanu, se je obrnil prefekt proti Ireni.

"Hinavalk!"

Irena je vztrpetala, na lice sta ji pritekli dve solzi.

"Stric, zakaj si tako krut?"

"Hinavalk!" je ponovil še ostreje. "Domu klečeplaziš, bogomolka, v Bizancu si vlačugarila z barbari, s pogani. Samota!"

V Ireni se je prebudi ponos, ki ima korenine v neoskrunjeni postenosti. Zravnala se je, uprla oči v strica, seže so hipoma uschnile. Izpregovorila je posnos:

"Kdor je govoril to, je brezstiden lažnivec! Moja vest je čista!"

"Ne govor, da ne izzove moje jeze! Skrunila si čast dvora, zavrgla ljubezen konjeniškega poveljnika Azbada — in lazila za pogonom."

"Azbada ne bom ljubila nikdar, ker se mi — studi!"

"In vendar boš njegova žena! To je volja svete despojne — to je želja Azbada — to je moj ukaz!"

"Nikdar! Umrijem rajš!"

"V jutru se takoj vrneš na sveti dvor, odkoder si utekla. — Hinavalk! Sedaj ne uteces več, ker te bo čuval prefekt Rustik!"

Irena je spretelela zona, kolena so se ji pošibila, in zgrudila se je pred stricem...

Počasi, v grozni boli so se ji izvili iz prs vzdih:

"Stric... ne umori me — Usmili se me — o Kriste..."

Nato pa so onemelo njene ustnice, krčeviti stresljavi so gibalj njeni telo.

Prinjela je Cirila. Dva sužnja sta dvignila napol onesvesčeno Lengo in jo odnesli v njen kubikel.

PETNAJSTO POGLAVJE.

Vojška Slovensov se je po bitki z Antijem vracala zamoglavno proti Svarunovemu gradišču, da opravi pod lipi obljubljene obete.

Ozračjese pretrzeli divji kriki, iz hripanj grl so se usipile bojne pesmi, drhal je od veselja pretepala med seboj do krv. Sivi kurki plešeči in rajajočih mladev so drli skozi loge in široke stepe. Goste grače možakov so korakale s ponosnimi skoki skozi drn, nad glavami so zamahtovali z okrvavljenimi sekrami in klaci slavospeva Perunu. Pastirji so v sredi gomili nagrabljeno, mukajočo goved Antov in se moketajoče trope ovac. Za čedami so omahovali žejn Antij, katere so Slovenci zarobili v boju. Zveznati, osramočeni in osušani so stopali bratje — med brati, sužnji, — med svobodnimi.

Iztok je jezdil z Radom in s konjico za seboj v dolgem preslek z vojsko. Njegovo uho ni razločevalo besed po amenskih vzklikov. Čul je samo, kako je valil pred njim radost in zmagave razbesneli veltok naroda, da je zemlja bobnala, da so gozdovi vršali in ječal vzduh.

Zavedel je dobrav, da je zmagal samo in. Potolkel je Hune, razgnal Alane, zaveznike Antov, potolkel izdajacevo Volko — bil je od vojske češčen in ljubljen — in vendar ni bilo veselja v njegovem srcu. S studom je gledal krvava kopja in počnele sekire, katerje je umazala bratska kri. Njeniu se je tresla roka, ko je otrl meč ob

oj obesi nad mojo staro glavo!"

"Ne blebetaj! V meni vre! O kom govoris?"

"O pesjanu, o kravjerepniku, o hudiču — oo — oo — zakaj ga nisi?"

"Tunjuš je napal gradišče — očeta."

"Kje je Ljubinica?" je kriknil Radovan in zaškrtil z zobni:

"Ljubinica," je ponovil Iztok in stišn ročnik.

"O — o ukralj je je — —"

Radovan je zajokal kakor otrok in se seselil ob poti. Junaka sta se spogledala in prebleleda. Jezdec so pritisnili za njima, bridka ves o popu Ljubinice je šimila od ust do ust. Polagomaj se je oglasil stari Sloven:

"Jaz je sražnik — Tunjuš."

Zato je jezdil Iztok molče — Njegov konj je povešal glavo, kakor bi čutil, da se tudi gospodarju usipajo dolgi lasje na čelo z razkrite glave, ki se je zamišljena dotikal z brado mrzlega oklepa. Njegove misli so hrepenevale vse in vse zbirale kakor solnični žarki krog edinega gorica — kakor zedini razprte braje, kako jih strne v močeno vojsko in z njim pribori ugrabljenozemljo oustran Donave, udarijše dalje preko Hema, zagrozi samemu Bizancu in poišče potem Ireno — da se z njim raduje življenje. Prisegel je pri nebuh, pri vseh bogovih, pri belih kosteh svojih padlih bratov in pri Kristu katerega moli Irena, da ne leže k pokoju, dokler ne objame zopet Sloven v ljubezni Anta.

Ko se je bližala vojska gradišču, je naraščal hrup, ker so se vojnikom pridružili devojke in žene. Kdorkoli je utegnil, je pustil kočo, uvel oveo ali kožličič, natočil medu v buče in hotel za vojnik, da praznuje v gradu Štorec.

"Otmemo jo, starosta, če je še živa!

Tale meč pa preseka Tunjuša — besa!"

Rado je potegnil za ročnik in dvil meč iz nožnice. Po dvorišču je zagrmelo:

"Za njim! Nad Hune! Nad Hunom!"

Kriki so starca zdramili, oprl se je ob Izotka, razprostrel roke in izpregorovil ob grobni tihoti z votlim glasom:

"Naj so v vami bogovi, kakor so bili sedaj! Izvršimo obete v zahvalo!"

Kakor bi plaval duh preko dvorišča, je šel starec, optre na sina in zeta skozi vrste vojnikov iz gradišča na hribec pod lipo.

Na žrtveniku je zaplapal ogenj. V vernem spoštovanju se je prihulila in pripomnila vesoljna vojska. Ob svetu plamenov so blesteli haljice devojk, črne sence razpletene las so ovijale molčecce svečenice s tiho grozo. Kakor bi zbor maščevalnih duhov pripeljal na zemljo, da se ob žaru krvavih zubljev posvetujejo na maščevanju nad Hunom.

Pod nebom se je dvigal duh žgavne daritve. Svarun je razprostrel roke, njege ustnice so treptale v molitvah.

Ko so bile dokončane daritve, ko je Svarun iz školjke nekaj pozirkov daritvenega medu izpil, je izpregorovil starejšinam:

"Raduj se, narod! Bogovi so mi vrnili sina, tudi hčer, sonce starih dni, mi vrnejo! Raduj se, narod — raduj!"

Svarun se je vrnil v gradišče, podoljni so se posvetile trolne lučke, zmeraj večje, dokler se niso razaplale v mogočne kresove. Vojska je zahrumela in zašumela, dvignila se po nem, oglasil se je rog — v slavu je utonila žalost.

V Svarunovem dvoru ni zavladalo bučeveselje po zmagi. Starosta se je stisnil v kot na ovnovo kožo, glava mu je zlezla globoko na prsi. Podpreti jo je moral z useljili rokami. Rado in Iztok, Velegost in Bojan so sedeli na plohih krog ognjišča. Pečena jagnjeta jim ni šla v slast, roženice z medom ni krožila od rok do rok. Zumaj je vihral narod, ki hiroma zajoka, ki obupuje in preklina, pa — ena beseda, en dogodek, časa opojne pijače — v solznih očeh se posveti radost, jok se preglasli v smeh, vzdihli v veselose pescem.

Dolgo je molčala družba ob ognju zatopljena v bridle misli.

"Sin, slavno ste zmagali! Morana je žela. Peri je bil z vami."

"Ni bila žetev prebogataža Merano. Prizanali smo bratski krv, oče!"

Svarun je povzdignil košate obrvi in s pogledom pohvalil Izotka.

"Gorje, narodu, če pognoji travnike z lastnem kryjo. Ne bo pasel svojih čed po zelenicah. Sovrag pride in popase tujoči čedo. Sin, če od očeta vse pozabiš, če se ne domisliš niti gomile, kamor zusušiš moj preh, če se napotni na jug, če odrine narod za solnec proti zatonu, ne pozabiš tisti edini besed. Velik bo Sloven bival bo v mirnih hisah, rejene bodo njegove čede, svobodno solnce mu bo svetilo leta in dan, če bo složen z brati. Inace pride tuječ, postavi mu peto na tnik — in svobodni narod postane rok."

Vsi so molčali. Tiho plapolanje oginja je dramilo molk. Tskre so poskakovali iz polen, presketnile nad ognjiščem in se potopile v dolge jezike zubljev, ki so kipeli pod zajasto sleme. Svečanost, kakor bi govoril, pretekla je prevcala vsa srca, ki so utriplje na hitre in sklepale velike skele.

Tedaj je vstopil počasi, potri, boječe, kakor grešnik, Radovan. Komaj z očmi so se ozrl proti vratom. Nihče ni okrenil glave. Kakor ob daritvi se je sključil v kot in pritisnil roki na razgaljene prsi.

Svarun ga je pogledal in v njegovih očeh ni bilo jeze. "Radovan, pripravljeni o roparju! Duši me v prisih, za golt me še davi žalost. Ne morem sam!"

Iztok se je ozrl na straca-godeca. V očeh je bil očitek:

"akaj je nisi čuval, branil?"

Radovan se je primaknil k ognjišču.

Pri ognju se je zdel njegov obrez udovito zguban in shujšan. Ko je zpregorovil, je bil glas tako plauen.

Svarun ga je pogledal in v njegovih očeh ni bilo jeze.

"Radovan, pripravljeni o roparju! Muči me strah — — —"

Zakaj ga nisi, Iztoče, moj sinko, za

je umazala bratska kri. Njeniu se je tresla roka, ko je otrl meč ob

očeh in očetih.

"Kaj je zgodilo? Če je umrl oče?"

"Ni ga v vrstah. Kje je Ljubinica? Tudi nje ni!"

Gnana konja sta prhala navkreber, da junačka zvesta čimpere o nesreči, ki je zadela gradišče. V tem so se že mladci ci cik, so tekli pred vojsko, razkropili med narod. Rogovi so hipoma učinili, davorije so zamre, naokrog se je razlegal plač žensk — vojniki so obstali na mestu in gledali na gradišče, kjer se je bližal Iztok.

Svarun ga je pogledal in v njegovih očeh ni bilo jeze.

"Radovan, pripravljeni o roparju! Muči me strah — — —"

Govoril! Muči me strah — — —"

Zakaj ga nisi, Iztoče, moj sinko, za

je umazala bratska kri. Njeniu se je tresla roka, ko je otrl meč ob

očeh in očetih.

"Kaj je zgodilo? Če je umrl oče?"

"Ni ga v vrstah. Kje je Ljubinica? Tudi nje ni!"

Gnana konja sta prhala navkreber,

da junačka zvesta čimpere o nesreči, ki je zadela gradišče. V tem so se že mladci ci cik, so tekli pred vojsko, razkropili med narod. Rogovi so hipoma učinili, davorije so zamre, naokrog se je razlegal plač žensk — vojniki so obstali na mestu in gledali na gradišče, kjer se je bližal Iztok.

Svarun ga je pogledal in v njegovih očeh ni bilo jeze.

"Radovan, pripravljeni o roparju! Muči me strah — — —"

Govoril! Muči me strah — — —"

Zakaj ga nisi, Iztoče, moj sinko, za

je umazala bratska kri. Njeniu se je tresla roka, ko je otrl meč ob

očeh in očetih.

"Kaj je zgodilo? Če je umrl oče?"

"Ni ga v vrstah. Kje je Ljubinica? Tudi nje ni!"

Gnana konja sta prhala navkreber,

da junačka zvesta čimpere o nesreči, ki je zadela gradišče. V tem so se že mladci ci cik, so tekli pred vojsko, razkropili med narod. Rogovi so hipoma učinili, davorije so zamre, naokrog se je razlegal plač žensk — vojniki so obstali na mestu in gledali na gradišče, kjer se je bližal Iztok.

Svarun ga je pogledal in v njegovih očeh ni bilo jeze.

"Radovan, pripravljeni o roparju! Muči me strah — — —"

</div

Jacob Mejak **JOSIP KLEPEC**
Javni Notar **KROJAČ**
205 RUBY STREET, JOLIET, ILL.

Izdeluje vse pravno in postavnoveljavne listine za vse slučaje. Če vam kdo platio garnitura. Ako imate odloga v drugem mestu plačo za izjati; če hočete svojo plačo prepustiti; če potrebiti certifikat za delo; če imate kakšno drugo stvar za urediti tukaj ali v staru domovini obvezno se na mene 1006 N. Chicago St., Joliet, Ill.

DR. A. MATIJACA

SLOVENSKI ELEKTROPATIJI
ZDRAVNIK

Otvoril svoj nov veliki urad v drugem nadstropji sobe 103-104 Loughran Bldg.
403 CASS ST. (vogal Chicago St.), JOLIET, ILL.

In dobil nove elektro-zdravilne aparate, da je njegov urad eden najmodernejših in najpopolnejših elektro-zdravilnih uradov v državi Illinois. Istotako ima veliki X-RAY STROJ s katerim lahko pogleda notranje dele telesa.

Dr. Matijaca leči kronične (zastarele) in vse druge bolezni mož, žen in otrok brez vsakoršnega trpljenja ali operacije. — Ker mu je mogoče telo popolnoma pregledati in z najnovejšimi sredstvi isto zdraviti, mu je mogoče priti v zadgi do najboljših uspehov tudi v onih slučajih, kjer so drugi zdravniki obupali. — Posvetovanja zastonji.

Pojasnila in preiskovanja: Vsak dan od 10. do 12.; od 2. do 4., in od 7. do 8. ure zvečer. Ob nedeljah le v jutro od 10. do 12. ure. — Telefon: 5310.

(Nadaljevanje s 6. strani)

tako pobit, da se mu je Iztok začudil in se obrnil proti njemu.

‘O, vem, da me sodite, mene starca. Sodijo me vaši obrazzi, obsoajo me pogledi, ker je bila ukradena golobica, ker je izginila lučka z dvora, ker je onemelo njen petje — in je sedaj hiša, kakor požeta njiva. Vi me sodite — bogovi me sodijo. Vprašam: Kdo še ni krmil izmed vas golobcev in jim potresal zrnja sredi dvora? In kaj si storil tačas, ko si zamaknjen pasel oči po golčecu možnicu, pa je padlo izpod neba kakor pušča — pruhnilo med golobce — pograbilo in izginilo. Še zakričati nisi ugnili — še pomisliti nisi mogel na lok — zakaj visoko pod nebom je že plul kragulj z najlepšo golobico v krivih kremljih. In tako se je zgodilo z njo. Svarujte preča. Iz zasede je planil Tunjuš na njivo med devojke, rdeča perot je fritolnil — kriki so nama umrli v grilih — on pa je izginil — kragulj, ropar — ježdec na konju in na tisoč besih. O Morana!“

Rado je bledel ob povesti, ustnice je stiskal, da je bežala slednja kapljavi krv iz njih, na rokah so se podprtihavoč gibali močne, vzbokane mišice.

“Kaj bi storili vi, ki me obsojate, kaj?“

“Za njim!“ je rgnil s sklanim glasom Rado.

“Za njim! Ti bi šel za Hunom — vrtoglavi mladec — verjamem. Toda šel bi bil v pogibel. Kje je konj, ki bi dosegel Tunjuša? Kje imaš tovarišek, kot jih je imel on seboj? Ali bi copotnil z nogo ob tla, da bi prilezel iz zemlje kakor ose iz luknje, če potekaš nanjo? Oj mladiči, ljubzeni lačni, krvipolni — kratka je vaša modrost in ne sežedalec preko rumene kite lepe devojke. Tudi Radovan bil ježdec za njim, ki bo zazarela le takša iskrica upanja, kot jo da slab kremen, če udariš nanj z jeklom. Ali je nib ilo. Zato sem ostal in jokal s taho in graniko žalostjo — in misil v svoji starimodrosti na koristne ukane. Pri bogovih, da sem nedolžen! A za nedolžnost taki pogledi od vas, tako plačilo!“

“Ne žaluj Radovane! Govori o ukana! Prej pa izprazni roženico, ki ti jo nudi tvoj sin.“

Iztok je dotočil do roba in podal godcu.

“Ne bi! Pri bogovih, da bi rajščje pivkal, kakor ptica, nego omoočil ustnice sredi krivih sodnikov ob pisanici. Na twojo besedo pa verujem, da so me varali vaši pogledi!“

Izplil je naglo, v lice mu je zapluto nekaj krvi. Nato se je dvignil s ploha, vzvratno staro telo in izrekel svečano — s pojočim glasom:

“Ni twoja stvar moja ukana. Zato je ne zve nihče dokler se ne zgodi. Povem vam pa, da sem prisegel vsak dan trikrat, in vsako noč po trikrat, sveto prisego Svetovitu vsevidčemu, Perunu — vsemogočnemu — in Vesni in Devani: Radovan otme Ljubinico — ali pale v naročje Marona ob cesti na sovražni zemlji. Tako sem prisegel — tako se zgodi!“

V starcu je zakipelo čudovito življenje, oči so se mu bliskale, iz dvigajenih prsi je kipela moč, iz stisnjeneh pesti je krčala oddločnost in iz hropečih dihov je žarelka hrabrost in navdušenje. Vsi so se zavzeli, po vseh lichenih se je raztočilo od godca nekaj vesellega, z upanjem, napoljenega, celo Svarun je dvignil težko glavo, s čela mu je zginil temen oblak — desno je prožil Radovanu — kakor v blagoslov.

Godec je obstal za trenotek srednjih, ponovil s sekajočim povdarkom: “Tako se zgodi — tako sem prisegel — in se hipoma obrnil ter odšel skoz vrata na temno dvorišče.

V jutru je obširal prvi solnčni žarki še spēčo vojsko. Krog in krog građa so črneli vrtinci zemlje, kjer so goreli na večer ognji. Ob njih je spala vojska vse navkriž, kakor od viharja posekan gozd. Čudna omotica od radosti in od pijače, od krika in plesa je prevzela ude, da so omehnili, odvrelni in zaspali v sen, katerega ni vzdramila zarja.

Na okopih se je tedaj že zbrala gruča velmož in starejšin v prostvet. Ugovor na bilo med njimi. Ena misel je zavladala. Preden so sklepali, je bil sklep dozoren:

“Nad Hune!“

Večina je želela, da se odpocije vojska en dan in potem udari celo čez Donavo nad Tunjuš.

Temu je ugovaljal Iztok. Vojak skozinsko, ki je poznal red palatinov, se je zgrajač, kadar je pogledal v dolino.

“To je drhal,“ je pomislil, “ne vojniki.“

Zato je ugovaljal in priprjeval tako dolgo, da se je vdal zbor in pritegnil njegovemu nasvetu. Poverili so mu oblast, da si izbere le najboljše vojnike, drugi naj se vrnejo v svoje domove.

Ko je bil sklep dognan in zaključeno posvetovanje, se pojavi med njimi naenkrat na suhem hunkem konju, kakor so jih nekaj ugrabili v bitki star Hun.

Vse je sprejetel gnev in jad. Sprejeli

so ga mriki pogledi, namršene obrvi, zgrbančena čela.

“Kakor sem prisegel, tako se zgodidi...“

Izdec je izpregvoril. Po vseh lichenih se je prikazala osuplost, iz vseh teles konj, postave jezdcev so se prihule do grive, visoka trava je z latjem dosegla konjske boke, in po bliskovo so ginila tla pod kopiti. Votli topot se je razlegal širom gluhe stepe. Daleč nekje je zarenč nerezec, njegova čeda so je oglasilo z začudnim pogravanjem. Blizu v grmu je zajokala ptica z žalostnim glasom. Po listu je udarila perot — nočna ujeda je zgrabiла spēčo jerebico. Roda je zasekelo krob srca. Kakor bi zakričala na pomor Ljubinica. Stisnil jek onja in pognal še v daljših skokih.

Zborovalci so mu dvignili roke v pozdrav, glasni klici so ga pozdravili in klicali srečo bogov na njegovo pot. Izdec — Radovan — se ni ozrl. Zamahnil je s plunko po zraku, sklonil se proti konjskemu vratu in pognal v skok polini.

“Oj, ukanc! Oj ukanc,“ je šlo od ust do ust med zborovavci, ki so zrli za godeem. “Kdo ga prepozna? Bogovi v njim! Čuvaj ga Svetovit!“

Sredi dopoldneva se je razgibalo mravljišče krog tabora. Kakor luči so šwigala med umazano rjavou in sivo tolpo šlemenij Izcka in Slovenov iz Bizanca. Krog polnove se je že ločilo in razkropilo valovje naroda. Po zraku je kipelo bojažljivih vzklikov: “Nad Hun! Nad Hun!“

Rado je bledel ob povesti, ustnice je stiskal, da je bežala slednja kapljavi krv iz njih, na rokah so se podprtihavoč gibali močne, vzbokane mišice.

“Kaj bi storili vi, ki me obsojate, kaj?“

“Za njim!“ je rgnil s sklanim glasom Rado.

“Za njim! Ti bi šel za Hunom — vrtoglavi mladec — verjamem. Toda šel bi bil v pogibel. Kje je konj, ki bi dosegel Tunjuša? Kje imaš tovarišek, kot jih je imel on seboj? Ali bi copotnil z nogo ob tla, da bi prilezel iz zemlje kakor ose iz luknje, če potekaš nanjo? Oj mladiči, ljubzeni lačni, krvipolni — kratka je vaša modrost in ne sežedalec preko rumene kite lepe devojke. Tudi Radovan bil ježdec za njim, ki bo zazarela le takša iskrica upanja, kot jo da slab kremen, če udariš nanj z jeklom. Ali je nib ilo. Zato sem ostal in jokal s taho in graniko žalostjo — in misil v svoji starimodrosti na koristne ukane. Pri bogovih, da sem nedolžen! A za nedolžnost taki pogledi od vas, tako plačilo!“

“Ne žaluj Radovane! Govori o ukana! Prej pa izprazni roženico, ki ti jo nudi tvoj sin.“

Iztok je dotočil do roba in podal godcu.

“Ne bi! Pri bogovih, da bi rajščje pivkal, kakor ptica, nego omoočil ustnice sredi krivih sodnikov ob pisanici. Na twojo besedo pa verujem, da so me varali vaši pogledi!“

Izplil je naglo, v lice mu je zapluto nekaj krvi. Nato se je dvignil s ploha, vzvratno staro telo in izrekel svečano — s pojočim glasom:

“Ni twoja stvar moja ukana. Zato je ne zve nihče dokler se ne zgodi. Povem vam pa, da sem prisegel vsak dan trikrat, in vsako noč po trikrat, sveto prisego Svetovitu vsevidčemu, Perunu — vsemogočnemu — in Vesni in Devani: Radovan otme Ljubinico — ali pale v naročje Marona ob cesti na sovražni zemlji. Tako sem prisegel — tako se zgodi!“

V starcu je zakipelo čudovito življenje, oči so se mu bliskale, iz dvigajenih prsi je kipela moč, iz stisnjeneh pesti je krčala oddločnost in iz hropečih dihov je žarelka hrabrost in navdušenje. Vsi so se zavzeli, po vseh lichenih se je raztočilo od godca nekaj vesellega, z upanjem, napoljenega, celo Svarun je dvignil težko glavo, s čela mu je zginil temen oblak — desno je prožil Radovanu — kakor v blagoslov.

Godec je obstal za trenotek srednjih, ponovil s sekajočim povdarkom: “Tako se zgodi — tako sem prisegel — in se hipoma obrnil ter odšel skoz vrata na temno dvorišče.

Iztok je otresel z glavo, z roko potegnil ob čel. “Sanje, lepe sanje!“

Velika vojska je izginila, pred njim je ostal zbor moljcev. V daljavi se je le še motno blestel vabljeni cilj.

Ceti je izpregvoril navdušene besede in ji večel k pokoju.

Ko je vesel meseč na polnoč, se je napotila majhna četica ob potoku skozi dolino. Šlemi se niso svetili v noči, oklepov ni bilo krog prs vojnikov. Snce slokih konj so tihomiranov — zasužnjeni narodi bodo potopljivali osvobojeni sled stopinj — Slovenu vzdijo jasno in čisto svobodno sonce na daljnem vzhodu. In pod tem jasnim nebom — oblijelo žarki zlate prame mehkih las, ki bodo pluli z glave njegove — Irene — — —

Iztok je otresel z glavo, z roko potegnil ob čel. “Sanje, lepe sanje!“

Velika vojska je izginila, pred njim je ostal zbor moljcev. V daljavi se je le še motno blestel vabljeni cilj.

Ceti je izpregvoril navdušene besede in ji večel k pokoju.

Ko je vesel meseč na polnoč, se je napotila majhna četica ob potoku skozi dolino. Šlemi se niso svetili v noči, oklepov ni bilo krog prs vojnikov. Snce slokih konj so tihomiranov — zasužnjeni narodi bodo potopljivali osvobojeni sled stopinj — Slovenu vzdijo jasno in čisto svobodno sonce na daljnem vzhodu. In pod tem jasnim nebom — oblijelo žarki zlate prame mehkih las, ki bodo pluli z glave njegove — Irene — — —

Iztok je otresel z glavo, z roko potegnil ob čel. “Sanje, lepe sanje!“

Velika vojska je izginila, pred njim je ostal zbor moljcev. V daljavi se je le še motno blestel vabljeni cilj.

Ceti je izpregvoril navdušene besede in ji večel k pokoju.

Ko je vesel meseč na polnoč, se je napotila majhna četica ob potoku skozi dolino. Šlemi se niso svetili v noči, oklepov ni bilo krog prs vojnikov. Snce slokih konj so tihomiranov — zasužnjeni narodi bodo potopljivali osvobojeni sled stopinj — Slovenu vzdijo jasno in čisto svobodno sonce na daljnem vzhodu. In pod tem jasnim nebom — oblijelo žarki zlate prame mehkih las, ki bodo pluli z glave njegove — Irene — — —

Iztok je otresel z glavo, z roko potegnil ob čel. “Sanje, lepe sanje!“

Velika vojska je izginila, pred njim je ostal zbor moljcev. V daljavi se je le še motno blestel vabljeni cilj.

Ceti je izpregvoril navdušene besede in ji večel k pokoju.

Ko je vesel meseč na polnoč, se je napotila majhna četica ob potoku skozi dolino. Šlemi se niso svetili v noči, oklepov ni bilo krog prs vojnikov. Snce slokih konj so tihomiranov — zasužnjeni narodi bodo potopljivali osvobojeni sled stopinj — Slovenu vzdijo jasno in čisto svobodno sonce na daljnem vzhodu. In pod tem jasnim nebom — oblijelo žarki zlate prame mehkih las, ki bodo pluli z glave njegove — Irene — — —

Iztok je otresel z glavo, z roko potegnil ob čel. “Sanje, lepe sanje!“

Velika vojska je izginila, pred njim je ostal zbor moljcev. V daljavi se je le še motno blestel vabljeni cilj.

Ceti je izpregvoril navdušene besede in ji večel k pokoju.

Ko je vesel meseč na polnoč, se je napotila majhna četica ob potoku skozi dolino. Šlemi se niso svetili v noči, oklepov ni bilo krog prs vojnikov. Snce slokih konj so tihomiranov — zasužnjeni narodi bodo potopljivali osvobojeni sled stopinj — Slovenu vzdijo jasno in čisto svobodno sonce na daljnem vzhodu. In pod tem jasnim nebom — oblijelo žarki zlate prame mehkih las, ki bodo pluli z glave njegove — Irene — — —

Iztok je otresel z glavo, z roko potegnil ob čel. “Sanje, lepe sanje!“

Velika vojska je izginila, pred njim je ostal zbor moljcev. V daljavi se je le še motno blestel vabljeni cilj.

Ceti je izpregvoril navdušene besede in ji večel k pokoju.

Ko je vesel meseč na polnoč, se je napotila majhna četica ob potoku skozi dolino. Šlemi se niso svetili v noči, oklepov ni bilo krog prs vojnikov. Snce slokih konj so tihomiranov — zasužnjeni narodi bodo potopljivali osvobojeni sled stopinj — Slovenu vzdijo jasno in čisto svobodno sonce na daljnem vzhodu. In pod tem jasnim nebom — oblijelo ž

